

Foto: Norges idrettsforbund

NORGES
IDRETTSFORBUND

Vestfold og Telemark idrettskrets

RAMMEVILKÅRUNDERSØKELSEN 2025

www.idrettsforbundet.no

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	2
Bakgrunn og formål	2
Gjennomføringen av rammevilkårundersøkelsen.....	2
Undersøkelsens oppbygging.....	3
Hovedfunn	3
2. Anleggsdekning og kommunale bidrag	5
3. Kommunenes avsatte ressurser til idrettsformål.....	10
4. Kommunenes økonomiske ordninger til idretten	13
Status i 2025	14
5. Leie av idrettsanlegg i kommunene	17
6. Kommunens anleggspolitikk, investeringsstøtte og driftsstøtte.....	20
7. Idrettsrådets samarbeid med kommunene	23
Funn fra undersøkelsen	24
8. Involvering av idrettsrådet	29
9. Immateriell støtte til idrettsrådene og andre tilskuddsordninger til frivilligheten.....	34
10. Støtte til barn og ungdom fra lavinntektsfamilier samt utstyrsutlånsordning i kommunene	43
Inkluderende fritid-undersøkelsen 2025	46
11. Kommunens relasjon til frivilligheten	48
Slik leser du tabellen	48
Oppsummering.....	49
12. Konklusjoner og oppsummering	51
Veien videre.....	51

1. Innledning

Bakgrunn og formål

Rammevilkårundersøkelsen kartlegger rammebetingelser for idretten i kommunene i Vestfold og Telemark. Undersøkelsen er et hjelpemiddel og faktagrunnlag for kommuner og idrettsråd til å få bedre oversikt over status i egen kommune og å styrke rammebetingelsene for idretten. Ved å sammenstille hvilke ressurser kommunen stiller til rådighet for idretten, samt se dette over tid, kan idrettsrådene få mer kunnskap om viktige utviklingstrekk og få et bedre utgangspunkt for å utarbeide ny politikk for idretten i kommunen.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge hvordan og i hvilken grad kommunene tilrettelegger for idrett. For å kunne finne utviklingstrekk i den enkelte kommuner har vi derfor gjennomført undersøkelsen regelmessig siden 2020 og med tilnærmet samme spørsmål.

Idrettsrådene spiller en avgjørende rolle som representant for hele idretten i kommunen. I tillegg til å ha flere forvaltningsoppgaver, som fordeling av Lokale aktivitetsmidler (LAM), ekstrainsatsmidler og kommunale kulturmidler, spiller idrettsrådene en viktig rolle når det gjelder å fremme saker som er relevante på tvers av idrettslagene i kommunen.

Mange idrettsråd samarbeider tett med kommunen og har skriftlige avtaler og regelmessige møter med både administrativt ansatte med ansvar for idrett og kommunens politikere. Denne dialogen er helt avgjørende for at idretten skal kunne kommunisere sine behov og utfordringer til kommunen og for at kommunen skal kunne komme tett på idretten.

Vi tror at innspillene fra idretten er helt avgjørende for at kommunen skal kunne bygge de riktige anlegge og iverksette de mest formålstjenlige tiltakene. Med et godt faktagrunnlag på plass, tror vi treffsikkerheten øker. Derfor håper vi rammevilkårundersøkelse skal bidra til å opplyse dialogen mellom idretten og kommunen, til det beste for idrettens medlemmer og kommunens innbyggere.

Gjennomføringen av rammevilkårundersøkelsen

Forrige rammevilkårundersøkelse ble gjennomført i 2022 og siden undersøkelsen har blitt gjentatt annethvert år, skulle denne undersøkelse *egentlig* vært gjennomført i 2024. Undersøkelsen ble derimot flyttet til våren 2025. Bakgrunnen for dette var at et flertall av kommunene i Vestfold og Telemark i 2024 sto overfor drastiske kutt i budsjettene som følger av blant annet dyrtid og reduserte inntekter. Siden budsjettkuttene i stor grad ville ramme oppgaver som ikke var lovpålagt, som idrett og frivillighet, ønsket vi ikke å gjennomføre undersøkelsen før konsekvensene av eventuelle budsjettkutt var klare. Derfor ble rammevilkårundersøkelsen gjennomført våren 2025.

Det var viktig å få med alle kommuner i undersøkelsen, noe vi er veldig fornøyde med å ha klart. Dette betyr at vi i år, som i 2022, kan presentere resultater fra alle idrettskretsens 23 kommuner (6 i Vestfold og 17 i Telemark). Det er den/ de i kommuneadministrasjon med ansvar for idrett som har besvart undersøkelsen.

Vi vil rette en stor takk til alle kommunene i Vestfold og Telemark for å ha besvart undersøkelsen.

Undersøkelsens oppbygging

Rammevilkårundersøkelsen består av flere deler og tar for seg følgende områder:

- Ansattressurser avsatt til idrett
- Tilskuddsordninger og økonomiske bidrag fra kommunen til idretten
- Kartlegging av om kommunale idrettsanlegg er gratis, eller ikke, og hva det eventuelt koster å leie
- Kommunens anleggspolitikk og hvilke bidrag som ytes til idrettslag som ønsker å bygge anlegg selv
- Samarbeidet mellom idrettsrådet og kommunen
- Annen støtte og bidrag kommunen tilbyr idretten og hva kommunen bidrar med for å motvirke at økonomi blir en barriere for idrettsdeltakelse

I rapporten har vi valgt å gruppere kommunene etter innbyggertall og sammenligne de som er omtrent like store.

Gruppe	Antall innbyggere	Kommune
Gruppe A	0 – 2.999 innbyggere	Siljan, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Seljord, Kviteseid og Hjartdal
Gruppe B	3.000 – 6.999 innbyggere	Drangedal, Tinn, Nome og Vinje
Gruppe C	7.000 – 14.999 innbyggere	Kragerø, Notodden, Midt-Telemark og Bamble
Gruppe D	15.000 – 29.999 innbyggere	Holmestrand, Færder og Horten
Gruppe E	Over 30.000 innbyggere	Sandefjord, Tønsberg, Larvik, Skien og Porsgrunn

Hovedfunn

Her er de viktigste funnene:

- Det er kun de store kommunene som har én eller flere hele stillinger dedikert til idrett og at det i mindre kommuner ikke finnes ansatte som kun jobber med idrett. Det siste kan by på utfordringer, spesielt i de kommunene hvor ansattressurser ikke har sin bakgrunn fra idretten.
- Støtte og tilskudd til idretten og frivilligheten er på samme nivå som i 2022. Dette kan bety at til tross for krevende kommuneøkonomi i senere år, har ikke idretten blitt nevneverdig nedprioritert.

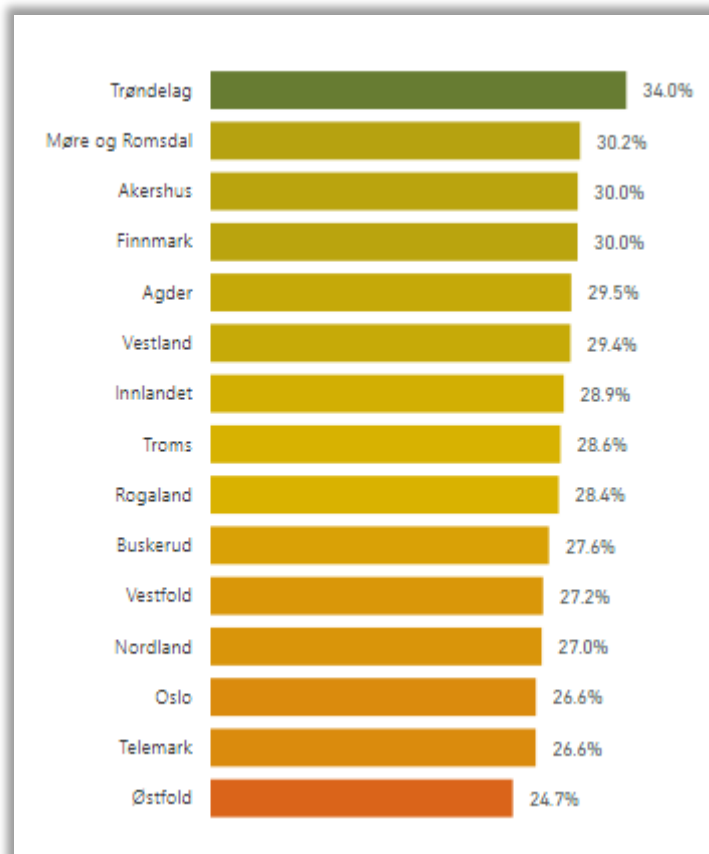
- Samarbeid mellom kommune og idrettsråd er fortsatt godt og i et flertall av kommunen er det inngått samarbeidsavtaler og hvor partene møtes regelmessig, både politisk og administrativt.
- Et flertall av kommunen har etablert utstyrsordninger og støtteordninger for barn og ungdom i fattige familier, og tallet er økende.
- 16 av 23 kommuner har samarbeidsavtaler med idrettsrådene og i de fleste tilfeller er avtalene skriftlige.
- Funnene fra årets undersøkelse sammenfaller i stor grad med funnene fra 2022-undersøkelsen.

2. Anleggsdekning og kommunale bidrag

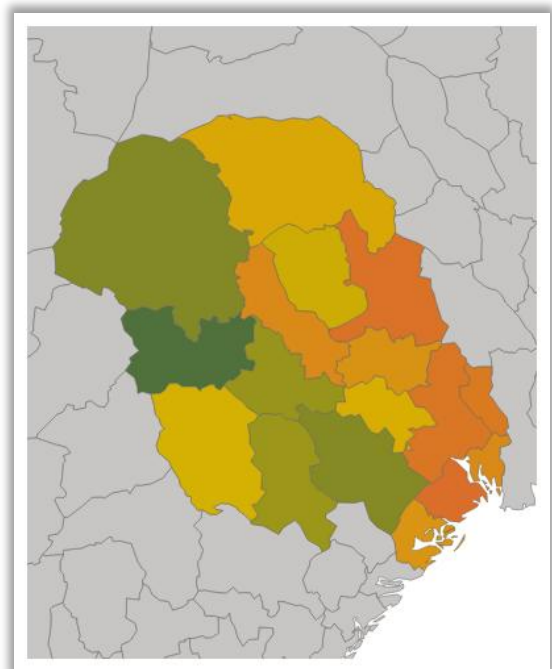
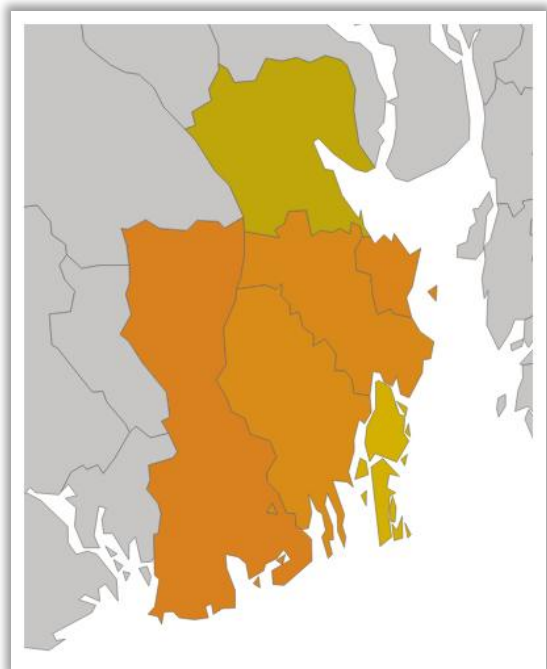
I denne delen har vi samlet data og statistikk som *ikke* stammer fra Rammevilkårundersøkelsen, men fra andre datakilder.

Rammevilkårundersøkelsen er ikke uttømmende. Derfor har vi supplert med ytterligere data for å komplimentere bildet. Dataen er hentet fra ulike offentlige registre, fra NIF eller hentet direkte fra primærkilden. Dette gjelder spesielt KOSTRA-undersøkelsen¹.

Tabellen nedenfor viser hvor stor andel av innbyggerne som er aktive i organisert idrett. Vestfold og Telemark ligger i nedre sjiktet på mange statistikker, men det må understrekes at det er tett mellom fylkene/ idrettskretsene. Det er også viktig å merke seg at det finnes et tydelig skille mellom små og store kommuner. Et gjennomgående trekk er at store kommuner har lavere andel idrettsdeltakelse enn små kommuner, men på en annen side et langt bredere idrettstilbud. Denne tendensen er lik for hele landet.

¹ KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering, og er et nasjonalt rapporteringssystem utviklet av Statistisk sentralbyrå (SSB). Gjennom KOSTRA rapporterer alle norske kommuner og fylkeskommuner inn data om sine tjenester og ressursbruk til staten.

Grønn farge indikerer høy andel idrettsdeltakelse og oransje det motsatte. Venstre: Vestfold. Høyre: Telemark

Fylke	Idrettsråd	*Antall innbyggere i kommunen	**Antall medlemskap i IL	***Andel barn og ungdom som deltar i idrett
Telemark	Skien Idrettsråd	56 866	16 872	25 %
Telemark	Porsgrunn Idrettsråd	37 289	12 451	26 %
Telemark	Kragerø Idrettsråd	10 446	5 218	27 %
Telemark	Notodden Idrettsråd	13 333	4 636	24 %
Telemark	Bamble Idrettsråd	14 310	3 369	24 %
Telemark	Nome Idrettsråd	6 558	2 860	30 %
Telemark	Midt-Telemark	11 135	2 398	27 %
Telemark	Tinn Idrettsråd	5 529	1 683	29 %
Telemark	Tokke Idrettsråd	2 238	1 358	40 %
Telemark	Drangedal Idrettsråd	4 067	1 351	36 %
Telemark	Kviteseid Idrettsråd	2 473	1 295	35 %
Telemark	Vinje Idrettsråd	3 861	1 286	36 %
Telemark	Siljan Idrettsråd	2 389	881	25 %
Telemark	Seljord Idrettsråd	2 981	738	26 %
Telemark	Nissedal idrettsråd	1 486	672	34 %
Telemark	Fyresdal Idrettsråd	1 256	348	30 %
Telemark	Hjartdal Idrettsråd	1 646	343	31 %

Vestfold	Tønsberg idrettsråd	59 830	20 409	26 %
Vestfold	Sandefjord idrettsråd	66 758	19 368	27 %
Vestfold	Larvik idrettsråd	48 870	13 048	26 %
Vestfold	Holmestrand idrettsråd	27 005	8 879	32 %
Vestfold	Færder idrettsråd	27 569	8 293	26 %
Vestfold	Horten idrettsråd	28 039	6 017	17 %

*Innbyggertall per 01.01.2025 – SSB: [11342: Areal og befolkning, etter region, statistikkvariabel og år. Statistikkbanken](#)

**Antall medlemskap per 31.12.2024 – Samordnet rapportering 2024

*** Power BI/ NIF

Hvis vi går videre til å se på anleggsdekningen i den enkelte kommune kan vi kanskje komme nærmere svaret på hvorfor idrettsdeltakelsen er høyere i små kommuner sammenlignet med store.

Da NIF i 2024 undersøkte anleggsdekningen, meldte 130 av de nesten 600 idrettslagene i Vestfold og Telemark at de måtte gi beskjed til barn som ønsket å være med i en idrett, at de kun fikk et redusert treningstilbud eller ikke kunne delta i det hele tatt. Dette fordi det blant annet manglet kapasitet på idrettsanlegg².

Hvis vi ser på tallene nedenfor, er det stor variasjon i anleggsdekningen. Mindre kommuner i Vest- Midt- og Øst-Telemark har betraktelig bedre anleggsdekning per innbygger enn i bykommunene i Vestfold og Grenland. Dette kan indikere at det er en sammenheng mellom tilgang til anlegg og deltagelse i organisert idrett. Det er likevel for enkelt å konkludere med at god anleggsdekningen i de små kommunene en og alene er grunnene til høy deltakelse.

Kommune	Befolkningstall 6-19 år	Antall anlegg i kommunen	Innbyggere per anlegg 6-19 år
Skien	9 262	322	29
Porsgrunn	5 886	170	35
Kragerø	1 513	77	20
Notodden	2 095	183	11
Bamble	2 289	77	30
Nome	989	109	9
Midt-Telemark	1 851	96	19
Tinn	803	86	9
Tokke	345	80	4
Drangedal	636	133	5
Kviteseid	335	72	5
Vinje	588	99	6

² Hentet fra Samordnet rapportering/ Norges idrettsforbund

Siljan	384	31	12
Seljord	496	45	11
Nissedal	249	58	4
Fyresdal	196	55	4
Hjartdal	258	34	8
Færder	4 614	134	34
Horten	4 495	120	37
Holmestrand	4 257	188	23
Larvik	7 704	298	26
Sandefjord	11 174	382	29
Tønsberg	9 674	349	28

Den neste tabellen er hentet direkte fra KOSTRA-rapporteringen. Som leseren kan se er det store forskjeller mellom kommuner og i flere tilfeller er forskjellene så store at det er umulig å sammenligne. Noen kommuner har ikke rapportert alle etterspurte tall. Vi har likevel valgt å inkludere denne oversikten slik at hver enkelt kommune og idrettsråd selv kan vurdere betydningen og kvaliteten på innrapporterte tall og bruke dette i den videre dialogen om hvordan utvikle idrettsaktivitet og idrettsanlegg i kommunen. Som for Rammevilkårundersøkelsen, er det kommunene selv som rapporterer til KOSTRA.

Fylke	Kommune	Utgifter til idrett pr. innbygger	Direkte støtte pr. innbygger	Direkte støtte totalt	Gratis/ redusert halleie
Telemark	Skien	kr 974	kr 49	kr 2 762 000	Gratis
Telemark	Porsgrunn	kr 1 134	kr 65	kr 2 421 000	Gratis
Telemark	Kragerø	kr 621	kr 70	kr 728 000	Gratis
Telemark	Notodden	kr 1 238	kr 245	kr 3 273 000	Gratis
Telemark	Bamble	kr 1 766	kr 41	kr 585 000	Gratis
Telemark	Nome	kr 373	kr 11	kr 70 000	Ingen
Telemark	Midt-Telemark	kr 113	kr 81	kr 902 000	Redusert
Telemark	Tinn	kr 1 534	kr 181	kr 999 000	Gratis
Telemark	Tokke	kr 0	kr 309	kr 692 000	Ingen
Telemark	Drangedal	kr 0	kr 148	kr 600 000	Gratis
Telemark	Kviteseid	kr 0	kr 28	kr 70 000	Gratis
Telemark	Vinje	kr 0	kr 285	kr 1 100 000	Gratis
Telemark	Siljan	kr 201	kr 134	kr 319 000	Ingen
Telemark	Seljord	kr 648	kr 29	kr 85 000	Ingen
Telemark	Nissedal	kr 0	kr 31	kr 46 000	Gratis
Telemark	Fyresdal	kr 1 385	kr 107	kr 134 000	Gratis
Telemark	Hjartdal	kr 182	kr 434	kr 715 000	Gratis
					Gratis
Vestfold	Tønsberg	kr 1 072	kr 70	kr 4 161 000	Gratis
Vestfold	Sandefjord	kr 802	kr 108	kr 7 200 000	Redusert
Vestfold	Larvik	kr 673	kr 269	kr 13 152 000	Gratis
Vestfold	Holmestrand	kr 478	kr 90	kr 2 424 000	Gratis
Vestfold	Færder	kr 414	kr 54	kr 1 500 000	Gratis
Vestfold	Horten	kr 928	kr 80	kr 2 250 000	Gratis

Her presenteres KOSTRA-tall på idrettsrelaterte poster og kan forstås på følgende måte:

- Direkte idrettslagsstøtte: Driftstilskudd til frivillige lag og foreninger
- Kommunale utgifter til idrett: Netto driftsutgifter på kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg, samt tilskudd til andre idrettsanlegg
- Tilbud om redusert halleie: Redusert/gratis hall- eller husleie for frivillige lag og foreninger

3. Kommunenes avsatte ressurser til idrettsformål

Den generelle tendensen er at kommunene avsetter samme ressurser til idrettsformål i 2025 sammenlignet med 2022. Når vi vet at kommuneøkonomien er under sterkere press i 2025 enn hva som var tilfelle i 2022, kan dette anses som positivt.

Det er også verdt å merke seg at kommuner på samme størrelse i stor grad avsetter samme ansattressurser til idrettsformål. Dette betyr at små kommuner har 0-20% avsatt til idrett, mens bykommunene i Vestfold og Grenland har én eller flere hele stillinger dedikert til idrett.

Når det gjelder de minste kommunene, spesielt de som tilhører gruppe A og B, er det kun to av elleve ansatte som har «idrett» som del av stillingstittelen. På en annen side, har alle kommunene, bortsett fra én, «kultur» i stillingstittelen. Dette kan indikere at det tradisjonelle kulturfeltet, som inkluderer kulturskole, bibliotek, musikk og scenekunst, har en bedre dekning enn idrett.

Hvis ansattressursene i tillegg har sin fag- og yrkesbakgrunn fra det tradisjonelle kulturfeltet er det grunn til å tro at idrett tilgodeses med et minimum av ansattressurser. Vi har derimot ikke kartlagt hvor mye arbeidstid de ansatte bruker på idrett sammenlignet med annen kultur og vi vet heller ikke hvilken fagbakgrunn ansatte har.

I de mellomstore og store kommunene er derimot tendensen at ansatte jobber i hele stillinger med idrett og/ eller friluftsliv. De største kommunene har mulighet til å ansette rene idrettsrådgivere mens det i de mellomstore kommunene er større innsalg av stillinger som skal dekke flere områder innenfor det utvidede kulturfeltet og folkehelse.

Noen kommuner i denne gruppen har inkludert ansatte innen drift av park- idrettsanlegg og svømmehall i ressursoversikten. Dette gjør at prosenttallene i noen tilfeller blir kunstig høye.

For enkelt å kunne sammenligne og se utviklingen, har vi inkludert data fra 2022 i oversikten.

Gruppe A:

	2022		2025	
Siljan	Kulturleder	0-20 %	Bibliotek- og kulturleder	0-20 %
Nissedal	Kultursjef	0-20 %	Kultursjef	0-20 %
Fyresdal	Kulturkonsulent	0-20 %	Avdelingsleder kultur	0-20 %
Tokke	Idrettskonsulent	21-40 %	Rådgiver kultur og idrett	41-60%
Seljord	Kultursjef	0-20 %	Kultur- og næringssjef	0-20 %
Kviteseid	Fagleder samfunnsutvikling og teknisk drift	0-20 %	Nærings- og kultursjef	0-20 %
Hjartdal	Kommunalsjef oppvekst- og kultur	0-20 %	Kommunalsjef oppvekst og kultur	0-20 %

Gruppe B:

	2022		2025	
Drangedal	Kultursjef	0-20 %	Kultursjef	0-20 %
Tinn	Kulturkonsulent	0-20 %	Kulturkonsulent	0-20 %
Nome	Avdelingsleder for kultur, fritid og folkehelse	21-40 %	Virksomhetsleder for kultur, fritid og folkehelse	0-20 %
Vinje	Folkehelsekoordinator	0-20 %	Næringsrådgiver/ folkehelsekoordinator	21-40 %

Gruppe C:

	2022		2025	
Kragerø	Kultursjef	0-20 %	Kulturkonsulent	0-20 %
Midt-Telemark	Kultur- og idrettskonsulent	61-80 %	Kultur- og idrettskonsulent Fagleder idrett	81-100 %
Notodden	Kultursjef (Idrettskonsulentstilling er vakant for tiden)	21-40 %	Idrettskonsulent (50%) og kultursjef (10%)	41-60%
Bamble	Idrett- og frivillighetskoordinator	61-80 %	Rådgiver idrett og frivillighet	81-100 %

Gruppe D:

	2022		2025	
Holmestrand	Kulturkonsulent idrett & friluftsliv	61-80 %	Spesialkonsulent Idrett og friluftsliv	41-60%
Horten	Park- og idrettssjef	Over 300 %	Park- og idrettssjef og Rådgiver park og idrett	151-200 %
Færder	Idrettsrådgiver og kulturarbeider	101-150 %	Idrettsrådgiver Kulturkonsulent	101-150%

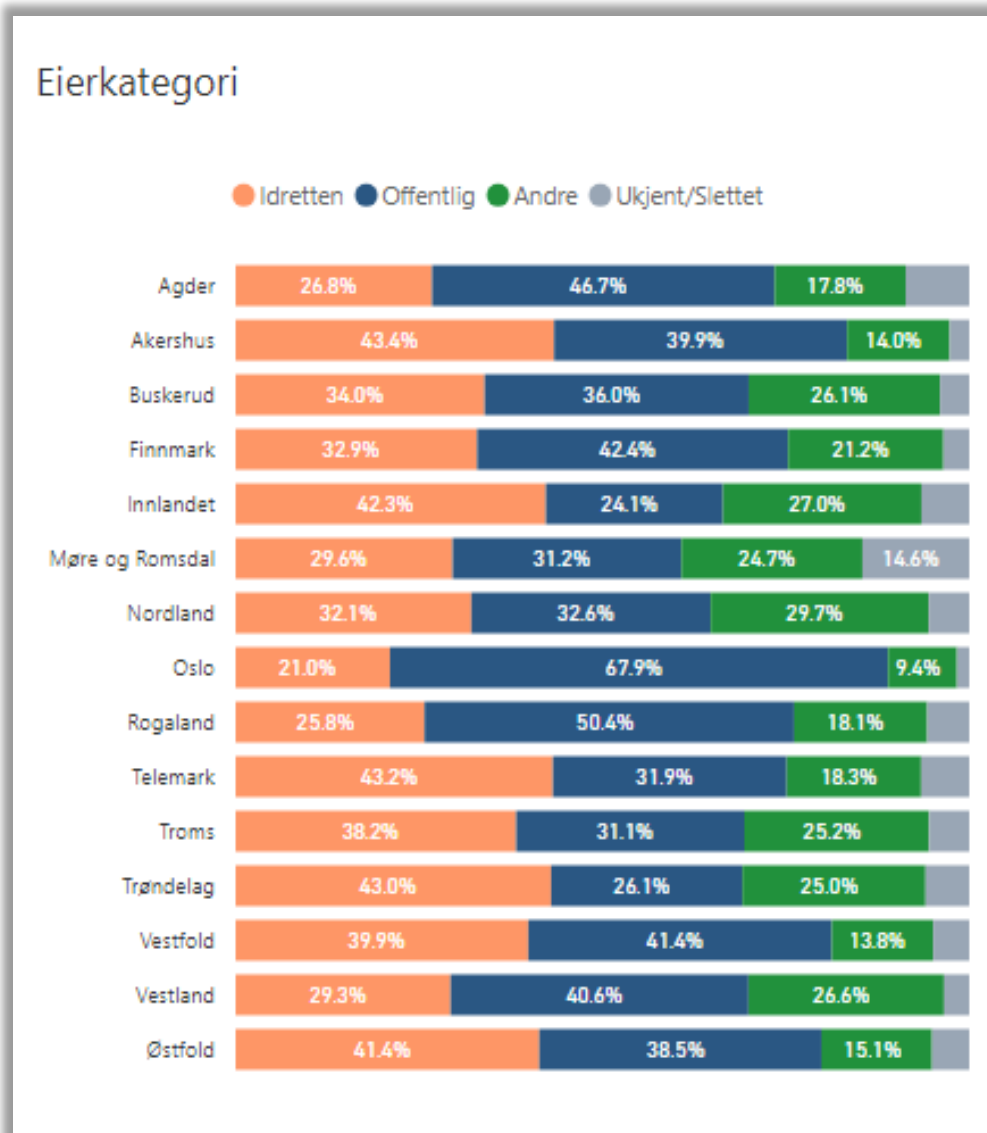
Gruppe E:

	2022		2025	
Porsgrunn	Kultursjef/idrettsavdelingen (rådgivere) i kommunen	Over 300 %	RådgiverAvdelingsleder2 konsulenter	Over 300 %
Skien	2 idrettsrådgivere på kulturkontoret	151-200%	100% idrettskonsulent 50% rådgiver idrett	101-150%
Larvik	Avdelingsleder for idrett og friluftsliv	151-200 %	Avdelingsleder Idrettskonsulent	151-200 %
Sandefjord	Idrettsrådgiver og seksjonsleder	151-200 %	Rådgiver(helt) og Saksbehandler(delvis)	101-150%
Tønsberg	Tjenesteleder idrett og friluftsliv	Over 300 %	Tjenesteleder idrett og friluftsliv, rådgiver idrett og friluftsliv	200-300%

4. Kommunenes økonomiske ordninger til idretten

Videre i undersøkelsen spurte vi kommunene om de gir ulike økonomiske tilskudd, spesielt knyttet til bygging og rehabilitering av anlegg. Mer konkret, spurte vi om kommunen praktiserer forskuttering av spillemidler og merverdiavgift og/ eller gir investeringstilskudd og lånegaranti.

Det er verd å notere seg at både Vestfold og Telemark ligger helt i tetsjiktet over fylker med høy andel idrettslagseide anlegg.

For idrettslagene som bygger selv, påtar de seg en stor gjeldsbyrde med tilhørende risiko. Etter pandemien og gjenåpningen av samfunnet har dyrtid, renteøkning og kraftig økning i strømkostnader preget samfunnsutviklingen.

For idrettslag med banklån og driftsansvar for eget anlegg har årene etter pandemien vært krevende. Til tross for statlige tiltak i form av offentlig strømstøtte og andre

ekstraordinære tilskudd, har mange idrettslag fått økonomiske utfordringer knyttet til økte lånekostnader og kostnader til drift av anlegg. Idrettslag som bruker kommunalt eide idrettslag, har derimot ikke fått den samme uforutsette kostnadsøkningen.

I 2025 ble det i Vestfold søkt om 61 millioner kr. til spillemidler til ordinære idrettsanlegg. Så sent som i 2024 var søknadsbeløpet 131 millioner kr., en differanse på hele 70 millioner kr. Tilsvarende tall for Telemark var 44 millioner kr. i 2025 mot 70 millioner kr. i 2024, en differanse på 26 millioner kr.

Nedgangen startet ikke i 2024, men har pågått over flere år. En av hovedforklaringene på dette er at andelen spillemidler har gått ned samtidig som kostnadene for bygging har skutt i været. Konsekvensen er at færre idrettslag nå tar risikoen det innebærer å bygge anlegg.

Kommunen kan ikke klandres for utviklingen, og må selv leve med mange av de samme rammebetingelsene når de skal bygge anlegg. Siden det er Kulturdepartementet som forvalter spillemiddelordningene er det regjeringen som må sørge for endringer i spillemiddelregelverket og tilskuddssatser.

Likevel skal ikke kommunenes ulike anleggsrelaterte bidrag til idrettslagene undervurderes, og kan i mange tilfeller være det som avgjør om et idrettslag velger å bygge eller ikke.

Status i 2025

Nedenfor følger en oppsummering av hvilke bidrag kommunene gir til idrettslag som ønsker å bygge og drifte egne anlegg.

Det er verdt å merke seg at mange av de små kommunen svarer «nei» på flere av spørsmålene om kommunen støtter bygging av anlegg, i motsetning til de store kommunene som i langt større grad svarer «ja». Dette betyr ikke nødvendigvis at det kun er de store som aktivt støtter idrettslag som ønsker å bygge anlegg.

Selv om det ikke kommer frem av undersøkelsen, vet vi at flere store kommuner har etablert fond og permanente ordninger for å støtte idrettslag som ønsker å bygge anlegg. Dette er forståelig, siden de store kommunene har flest og størst idrettslag. Uten forutsigbarhet og gode systemer, ville det vært vanskelig å gi regelstyrt støtte til idrettslag som ønsker å bygge anlegg.

I mindre kommuner bygges det betraktelig færre idrettsanlegg og eventuell kommunal støtte ved bygging av anlegg behandles som oftest politisk i konkrete saker. Derfor er det heller ikke behov for den samme graden av formaliserte ordninger.

Det er likevel grunn til å anta at krevende kommuneøkonomi, både i store og små kommuner, vil påvirke kommunens evne og vilje til å støtte idrettslag som ønsker å bygge anlegg. Hvis ikke tilskuddssatser økes, merverdikompensasjon regelfestes og spillemiddelordningen styrkes, vil det fortsatt være krevende for idrettslag og kommuner å realisere nødvendige anlegg.

Sammenlignet med 2022-undersøkelsen har vi nå en svakt negativ utvikling. Færre kommuner, spesielt de små og mellomstore, utsteder lånegarantier eller forskutterer

merverdiavgift og spillemidler. I de store kommunene, derimot, yter kommunen mye støtte til idrettslag som ønsker å bygge anlegg.

Gruppe A:

Kommune	Kan IL søke om investerings-tilskudd ved bygging av anlegg?	Kan IL søke om forskuttering av spillemidler ved bygging av anlegg?	Kan IL søke om forskuttering av MVA-komp ved bygging av anlegg?	Kan IL søke kommunen om lånegaranti via kommunal-banken ved bygging av anlegg?
Siljan	Ja	Nei	Nei	Ja
Nissedal	Nei	Nei	Nei	Nei
Fyresdal	Ja	Ja	Nei	Nei
Tokke	Ja	Ja	Nei	Nei
Seljord	Ja	Nei	Nei	Nei
Kviteseid	Nei	Ja	Nei	Nei
Hjartdal	Ja	Ja	Nei	Ja

Gruppe B:

Kommune	Kan IL søke om investerings-tilskudd ved bygging av anlegg?	Kan IL søke om forskuttering av spillemidler ved bygging av anlegg?	Kan IL søke om forskuttering av MVA-komp ved bygging av anlegg?	Kan IL søke kommunen om lånegaranti via kommunal-banken ved bygging av anlegg?
Drangedal	Ja	Nei	Nei	Nei
Tinn	Ja	Ja	Nei	Nei
Nome	Nei	Nei	Nei	Nei
Vinje	Ja	Ja	Ja	Nei

Gruppe C:

Kommune	Kan IL søke om investerings-tilskudd ved bygging av anlegg?	Kan IL søke om forskuttering av spillemidler ved bygging av anlegg?	Kan IL søke om forskuttering av MVA-komp ved bygging av anlegg?	Kan IL søke kommunen om lånegaranti via kommunal-banken ved bygging av anlegg?
Kragerø	Nei	Nei	Nei	Nei
Midt-Telemark	Nei	Nei	Nei	Nei
Notodden	Ja	Nei	Nei	Nei
Bamble	Ja	Nei	Nei	Nei

Gruppe D:

Kommune	Kan IL søke om investerings-tilskudd ved bygging av anlegg?	Kan IL søke om forskuttering av spillemidler ved bygging av anlegg?	Kan IL søke om forskuttering av MVA-komp ved bygging av anlegg?	Kan IL søke kommunen om lånegaranti via kommunal-banken ved bygging av anlegg?
Holmestrand	Ja	Ja	Ja	Ja
Horten	Ja	Ja	Ja	Ja
Færder	Ja	Ja	Nei	Ja

Gruppe E:

Kommune	Kan IL søke om investerings-tilskudd ved bygging av anlegg?	Kan IL søke om forskuttering av spillemidler ved bygging av anlegg?	Kan IL søke om forskuttering av MVA-komp ved bygging av anlegg?	Kan IL søke kommunen om lånegaranti via kommunal-banken ved bygging av anlegg?
Porsgrunn	Ja	Ja	Ja	Ja
Skien	Ja	Nei	Nei	Ja
Larvik	Ja	Ja	Ja	Ja
Sandefjord	Ja	Ja	Ja	Ja
Tønsberg	Nei	Ja	Ja	Ja

5. Leie av idrettsanlegg i kommunene

Mange idrettslag eier ikke egne anlegg og må derfor benytte kommunens anlegg. Kostnader knytte til leie kan bli store, og derfor også utgjøre en betydelig utgift for idrettslaget. Dette kan igjen føre til økte treningsavgifter for medlemmene.

VTIK mener kommunene bør bidra til at deltakerkostnadene holdes nede, spesielt for barn og unge. Dette er et satsingsområde for VTIK, og det er nedfelt i *Idretten vil – langtidsplan for norsk idrett 2023-2027*³ at «Alle medlemmer skal ha gratis tilgang til alle offentlige idrettsanlegg som har mottatt spillemidler».

Sammenlignet med 2022 har det ikke skjedd store endringer i kommunenes praksis. Det er fortsatt de store kommunene som i størst grad tar betaling for bruk av anlegg. Dette kan skyldes flere forhold, selv om det ikke fremkommer entydig i undersøkelsen.

For det første er det de store kommunene som bygger store og kostnadskrevenne anlegg, som svømmehaller, idrettshaller og kunstgressbaner. Disse anleggstypene krever mye vedlikehold og har høye byggekostnader.

For det andre ser vi at mange kommuner med en utfordrende økonomisk situasjon ofte budsjetterer med inntekter fra utleie av blant annet idrettsanlegg.

Vi er kjent med at etter Rammevilkårundersøkelsen ble besvart har flere kommuner foreslått økning eller innføring av nettopp betaling for bruk av kommunale anlegg og bygg. Dette er i så fall en bekymringsfull utvikling vi frykter kan øke kostnadene for idrettsdeltakelse og føre til lavere deltakelse av barn og ungdom fra lavinntektsfamilier.

Gruppe A:

Kommune	Gratis bruk av kommunale idrettsanlegg til TRENING (6-19 år)	Eventuell leiepris	Gratis bruk av kommunale idrettsanlegg til KONKURRANSE (6-19 år)	Eventuell leiepris
Siljan	Ja		Ja	
Nissedal	Ja		Ja	
Fyresdal	Ja		Ja	
Tokke	Ja		Ja	
Seljord	Nei	Svømmehall koster 600kr per gang for IL	Nei	Svømmehall koster 600kr per gang for IL
Kviteseid	Ja		Ja	
Hjartdal	Ja		Ja	

³ [idretten-vil langtidsplan-for-norsk-idrett-20232027.pdf](#)

Gruppe B:

Kommune	Gratis bruk av kommunale idrettsanlegg til TRENING (6-19 år)	Eventuell leiepris	Gratis bruk av kommunale idrettsanlegg til KONKURRANSE (6-19 år)	Eventuell leiepris
Drangedal	Ja		Ja	
Tinn	Ja		Ja	
Nome	Nei	80,-	Nei	80,- per time
Vinje	Ja		Ja	

Gruppe C:

Kommune	Gratis bruk av kommunale idrettsanlegg til TRENING (6-19 år)	Eventuell leiepris	Gratis bruk av kommunale idrettsanlegg til KONKURRANSE (6-19 år)	Eventuell leiepris
Kragerø	Ja		Ja	
Midt-Telemark	Nei	Se Prisliste	Nei	Se Prisliste
Notodden	Ja		Ja	
Bamble	Ja		Ja	

Gruppe D:

Kommune	Har kommunen gratisprinsipp for bruk av kommunale haller/idrettsanlegg til TRENING for aldersgruppen 6-19 år	Hva er pris for leie av kommunale idrettsanlegg til TRENING for aldersgruppen 6-19 år	Har kommunen gratisprinsipp for bruk av kommunale haller/idrettsanlegg til KONKURRANSER for aldersgruppen 6-19 år	Hva er pris for leie av kommunale idrettsanlegg til KONKURRANSER for aldersgruppen 6-19 år
Holmestrand	Ja		Ja	
Horten	Ja		Nei	Årsavgift på kr. 550,- år lag.
Færder	Ja		Nei	156 kr timen for én håndballflate.

Gruppe E:

Kommune	Gratis bruk av kommunale idrettsanlegg til TRENING (6-19 år)	Eventuell leiepris	Gratis bruk av kommunale idrettsanlegg til KONKURRANSE (6-19 år)	Eventuell leiepris
Porsgrunn	Ja		Nei	kr. 750,- pr. time
Skien	Ja		Ja	
Larvik	Nei	240 kr/t	Nei	440 kr/t
Sandefjord	Nei	ca. 150 kr i timen. Varierer.	Nei	ca. 150 kr i timen. Variere noe.
Tønsberg	Ja		Nei	Egen vedtatt prisliste .

6. Kommunens anleggspolitikk, investeringsstøtte og driftsstøtte

I denne delen spør vi om kommunens egen anleggspolitikk knyttet til bygging og vedlikehold, og om hvordan de støtter idrettslag som eier egne anlegg.

Kommunene gir ofte driftsstøtte til idrettslag som eier og/ eller drifter egne anlegg, noe som ligner svarene fra rammevilkårundersøkelsen i 2022. Dette er positivt og utgjør et stort bidrag til noe som for mange idrettslag er en stor utgiftspost.

Selv om det ikke kommer frem av rapporten er vi kjent med at kommuner i noen tilfeller gir driftsstøtte til vedlikehold mens kommuner i andre tilfeller utfører vedlikehold uten å kreve betaling fra idrettslaget.

Selv om kommunen tar ansvar for å bygge mange av de store anleggene, viser kartlegging utført av NIF⁴, at det fortsatt er stort behov for bygging av kostnadskrevende anlegg som kommunen ikke tar ansvar for å bygge og som idretten ikke har råd til å bygge. Mange av disse anleggene bygges ikke av kommunene, selv om interkommunale samarbeid om større anlegg, som svømmehaller, forekommer. De viktigste faktorene for å få fart på bygging av kostnadskrevende og spesielle anlegg er derimot endringer i spillemiddelordningen og endring av tilskuddssatser.

Gruppe A:

Kommune	Hvilke type anlegg tar kommunen selv ansvar for og bygger selv?	Gir kommunen driftstilskudd til idrettslag som eier og/ eller drifter egne anlegg
Siljan	Kun på skoler og barnehager	Ja
Nissedal	Dei fleste idrettsanlegga i kommunen er kommunale	Nei
Fyresdal	Svømmehall, idrettshall, og noen friluftsområder. Har nylig bygget Tretoppveien som er et nærmiljøtiltak friluftsliv og folkehelse, kommunalt finansiert.	Ja
Tokke		Ja
Seljord	Svømmehall	Ja
Kviteseid	Idrettshall, fotballbane, friidrettsbane	Nei
Hjartdal	Kommune har ikke egne idrettsanlegg, med gir drifts- og investeringstilskudd	Ja

⁴ Nasjonal kartlegging av behov for idrettsanlegg - Norges idrettsforbund: [behovskartlegging-idrettsanlegg-2024.pdf](#)

Gruppe B:

Kommune	Hvilke type anlegg tar kommunen selv ansvar for og bygger selv?	Gir kommunen driftstilskudd til idrettslag som eier og/ eller drifter egne anlegg?
Drangedal	Flerbrukshall, biathlonanlegg og nærmiljøanlegg knyttet til skoler, reiseliv og sentrum	Ja
Tinn		Nei
Nome		Ja
Vinje	Pr. nå har kommunen selv bygd svømmehaller og idrettshaller med ulik størrelse og innhold.	Ja

Gruppe C:

Kommune	Hvilke type anlegg tar kommunen selv ansvar for og bygger selv?	Gir kommunen driftstilskudd til idrettslag som eier og/ eller drifter egne anlegg?
Kragerø	Idrettshall og svømmehall	Ja
Midt-Telemark	Gymsaler ved skole. Nærmiljøanlegg	Ja
Notodden	Idrettshaller, flerbrukshall, kunstgressbane, friidrettsbane, skateanlegg, områder for uorganisert fysisk aktivitet (aktivitetspark)	Ja
Bamble	Større innendørsanlegg som flerbrukshall, turnhall, fotballhall og svømmehall.	Ja

Gruppe D:

Kommune	Hvilke type anlegg tar kommunen selv ansvar for og bygger selv?	Gir kommunen driftstilskudd til idrettslag som eier og/ eller drifter egne anlegg?
Holmestrand	Flerbrukshaller og utendørs aktivitetsanlegg ved skoler m.m. Nærmiljøanlegg som ballbinger. Kommunen eier også kunstgressbaner, kunstisbane og friidrettsbaner.	Ja
Horten	De fleste idrettsanlegg i Horten er kommunale. De siste årene har noen få idrettslag bygd utendørsanlegg i egen regi (kunstgressbaner og fotballøkker).	Ja
Færder	Flerbruksanlegg som idrettshaller, motorikkhall, lysløyper og nærmiljøanlegg. I tillegg eier kommunen tre kunstgressbaner og én gressbane.	Ja

Gruppe E:

Kommune	Hvilke type anlegg tar kommunen selv ansvar for og bygger selv?	Gir kommunen driftstilskudd til idrettslag som eier og/ eller drifter egne anlegg?
Porsgrunn	Større anlegg - haller basseng	Ja
Skien	Større idrettsanlegg som idrettshaller og svømmehaller. Ballbaner i forbindelse med skoleutbygginger	Nei
Larvik	Treningspark ute; Flere nærmiljøanlegg på skoler (stor opprustning siste årene). Nærmiljøanlegg i boligområder; Aktivitetspark (Hagadumpa); Klatrepark/løype (Furumoa); Idrettsanlegg/ nærmiljøanlegg i aktivitetspark på Agnes (beachbane, skatebane, håndballbane og basketbane (alt utendørs); Treningspark på Indre havn (flere ulike anlegg)	Ja
Sandefjord	Treningsparker, kunstgressbane m/undervarme, beachhåndballbane, sandvolleyballbaner, utendørs innebandybaner, treningstrapp, skateanlegg, Petanquebaner, Rugby(Treningsfeltet), friidrettsanlegg (Storstadion) m.m..	Ja
Tønsberg	Flere forskjellige avhengig av behov. Forankres i politisk vedtatt anleggsplan hvert 4. år.	Ja

7. Idrettsrådets samarbeid med kommunene

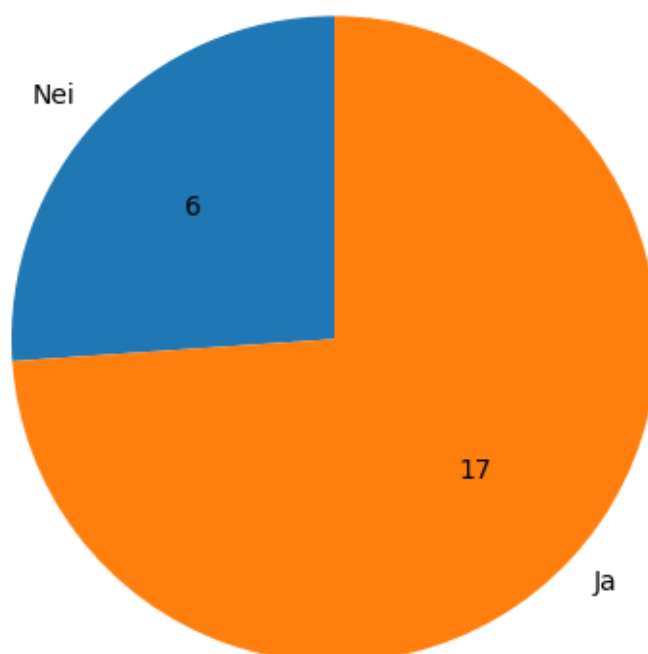
I denne delen av rammevilkårundersøkelsen er det stilt spørsmål om idrettsrådets samarbeid med kommunene. 17 av 23 kommuner i Vestfold og Telemark har en samarbeidsavtale med sin kommune. Selv om det ikke alltid ligger skriftlig samarbeidsavtale til grunn, finnes det i de fleste tilfeller etablerte samarbeid og regelmessig kommunikasjon mellom kommunen og idrettsrådet, dog i mindre grad på politisk nivå sammenlignet med administrativt.

VTIK oppfordrer av flere grunner idrettsråd å søke formalisert samarbeid med kommunen. For det første danner en avtale med kommune rammene for samarbeidet og tydeliggjør hva det skal samarbeides om. Dette gjør det også enklere å følge opp avtalen i praksis.

For det andre gjør en avtale det enklere for begge parter å følge opp avtalen over tid. Medlemmene av idrettsrådet skiftes ut jevnlig og det samme gjør kommunepolitikere og administrativt ansatte. For påtroppende medlemmer av idrettsrådet, politikere og ansatte kan det derfor vært fint å ha en skriftlig avtale å forholde seg til.

For det tredje kan en avtale gjøre det enklere å lage felles planer som strekker seg over tid. Anleggsplaner og tiltak som tar tid å planlegge og gjennomføre, er enklere å realisere hvis de er dokumentert.

Samarbeidsavtale mellom kommune og idrettsråd

Funn fra undersøkelsen

Små og mellomstore idrettsråd og kommuner har i mindre grad samarbeidsavtaler enn de store kommunene. Hvorfor det er slik, fremkommer ikke i undersøkelsen, men av erfaring har vi grunn til å tro at det kan skyldes flere forhold.

For det første kjennetegnes mindre kommuner av kortere «avstand» fra idrettsrådet til kommunen. En liten kommuneadministrasjon og enkel politisk organisering gjør det lettere for idrettsrådet å komme i kontakt med relevante personer i kommunen.

For det andre har små kommuner færre og mindre saker de har behov for å diskutere med idrettsrådet. Sett i lys av foregående avsnitt, betyr dette at administrasjonen og politikerne i kommunen er lett tilgjengelig ved behov. I større kommuner er dette ofte ikke tilfelle.

Til tross for det uformelle samarbeidsklimaet i mindre kommuner, kan det fortsatt være fordelaktig å formalisere samarbeidet, i alle fall i noen grad. Forutsigbarhet om møtepunkter og hvilke saker som skal behandles, kan virke skjerpende på alle idrettsrådet og bidra til bedre planlegging og utredning av idrettspolitiske saker som idrettsrådet ønsker å involvere kommunen i. Dette går begge veier.

De meste vanlige sakene det samarbeides om er spillemiddelsøknader og fordeling av kommunal tilskuddsmidler. Her spiller idrettsrådene i de fleste tilfeller en viktig rolle. Idrettsrådet involveres også ofte som høringsinstans.

I mange idrettsråd deltar kommuneadministrasjonen som fast møtedeltaker eller bidrar som fast sekretær på idrettsrådets styremøter.

Gruppe A

Kommune	Har kommunen og idrettsrådet skriftlig samarbeidsavtale?	Hva samarbeides det om ut fra samarbeidsavtalen?	Andre former for samarbeid: Hvilke finnes i din kommune?
Siljan	Nei		Idrettsrådet uttaler seg i forbindelse med revidering av handlingsplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv hvert år.
Nissedal	Ja	Spillemidler, aktiviteter og fordeling av halltider. Revidering av idrettsplan mm. 3 møter pr år.	Kultursjef er sekretær
Fyresdal	Nei		Idrettsrådet har kommunal sekretær; Ingen faste møtepunkt utover det; Årlig rullering av spillemidler som behandles politisk
Tokke	Nei		Ukjent om det eksisterer skriftlig avtale. Idrettsrådet har uttalerett til alle idrettssaker i Tokke kommune.
Seljord	Nei		Kultursjefen samarbeider med idrettsrådet og deltar på alle møter i idrettsrådet.
Kviteseid	Ja	Spillemidler, kulturmidler, høringsinstans	
Hjartdal	Ja	Spillemiddelsøknader; vurdering av tilskudd; aktivitetskalender; IR er høringsinstans	

Gruppe B

Kommune	Har kommunen og idrettsrådet skriftlig samarbeidsavtale?	Hva samarbeides det om ut fra samarbeidsavtalen?	Andre former for samarbeid: Hvilke finnes i din kommune?
Drangedal	Ja	Utvikling av kommunens idrettstilbud, spillemiddelsøknader og saker som berører idretten	
Tinn	Ja	Samarbeidsavtale mellom Tinn kommune og Tinn idrettsråd kan leses HER .	
Nome	Ja	Samarbeidsavtale mellom Nome kommune og Nome idrettsråd kan leses HER .	
Vinje	Ja	Samarbeidsavtale mellom Vinje kommune og Vinje idrettsråd kan leses HER .	

Gruppe C

Kommune	Har kommunen og idrettsrådet skriftlig samarbeidsavtale?	Hva samarbeides det om ut fra samarbeidsavtalen?	Andre former for samarbeid: Hvilke finnes i din kommune?
Kragerø	Ja	Se avtale mellom Kragerø kommune og Kragerø idrettsråd HER .	
Midt-Telemark	Ja	Regelmessige møter; idrettsrådet er høringsinstans	
Notodden	Ja	Se avtale mellom Notodden kommune og Notodden idrettsråd HER .	
Bamble	Ja	Se avtale mellom Bamble kommune og Bamble idrettsråd HER .	

Gruppe D:

Kommune	Har kommunen og idrettsrådet skriftlig samarbeidsavtale?	Hva samarbeides det om ut fra samarbeidsavtalen?	Andre former for samarbeid: Hvilke finnes i din kommune?
Holmestrand	Ja	Utvikling av idrettsanlegg i kommunen; prioritering av spillemiddelsøknader til anlegg; høringsinstans; idrettskonsulenten deltar på IR-møter.	
Horten	Ja	Idrettsrådet er høringsinstans; kommunen deltar på IR-møter; samarbeid om fordeling av treningstider	
Færder	Ja	Politiske saker og planverk som er relevant for idretten i kommunen, anleggsutvikling, prioritering av spillemiddelsøknader og fordeling av treningstider i idrettshallene. Samarbeid med IR om inkludering i idrettslagene.	

Gruppe E:

Kommune	Har kommunen og idrettsrådet skriftlig samarbeidsavtale?	Hva samarbeides det om ut fra samarbeidsavtalen?	Andre former for samarbeid: Hvilke finnes i din kommune?
Porsgrunn	Ja	Se avtale mellom Porsgrunn kommune og Porsgrunn idrettsråd HER .	
Skien	Ja	Prioritering av spillemidler Prioritering av kommunale anleggsmidler Politiske saker som angår idretten, skal idrettsrådet få uttale seg Endelig tildeling av treningstider er innom idrettsrådet for vedtak	
Larvik	Nei		Muntlig avtale; IR mottar driftstilskudd; kommunale retningslinjer og årshjul om at IR er høringsorgan i flere faste saker; • tilskudd, prioritering av spillemiddelsøknader, • hallfordeling. • Faste møter • Kartlegging av anleggsbehov
Sandefjord	Nei		Samarbeider om de fleste idrettsspørsmål. Idrettsrådet har vært med å utarbeide planer og tiltakslistor.
Tønsberg	Ja	Se samarbeidsavtale mellom Tønsberg kommune og Tønsberg idrettsråd HER .	

8. Involvering av idrettsrådet

I denne delen stilte vi spørsmål om hvordan idrettsrådene involveres i ulike politiske prosesser knyttet til anlegg, spillemidler, kommunale planer og i møte med kommunens administrasjon og politikere. De fem spørsmålene som er besvart i denne delen er en fortsettelse av spørsmålene stilt i foregående del og handler om hvordan idrettsrådet involveres i kommunens arbeid relatert til idrett.

Uavhengig av kommunestørrelse, ser det ut til idrettsrådene i stor grad involveres av kommunen i spørsmål knyttet til rehabilitering og bygging av anlegg. Når det gjelder faste møtepunkter med kommunens administrasjon og politikere, er det de store kommunene som i størst grad har etablert faste møteplasser, mens det i de mindre kommunen ikke er formalisert på samme måte. Dette gjelder spesielt for møter med politikerne.

Samtidig bør det nevnes at utvikling siden forrige rammevilkårundersøkelse i 2022 har vært positiv, og at flere idrettsråd nå har faste møtepunkter med kommunen.

Gruppe A

Kommune	Blir idrettsrådet involvert i planlegging og behovsvurdering ved bygging/rehabilitering av idrettsanlegg (både idrettslags-eide og kommunal-eide)?	Er idrettsrådet et høringsinstans, eller inviteres til dialog, når kommunen foretar prioritering av spillemidler til anlegg?	Finnes det en aktiv/gjeldende kommunedelplan på idrettsområdet i kommunen?	Har idrettsrådet regelmessige samarbeidsmøter med administrasjonen i kommunen?	Har idrettsrådet et regelmessig møtepunkt med politikerne i kommunen?
Siljan	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei
Nissedal	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja
Fyresdal	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja
Tokke	Ja	Ja	Ja	Vet ikke	Nei
Seljord	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja
Kviteseid	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei
Hjartdal	Ja	Ja	Nei, men er under utvikling	Ja	Ja

Gruppe B

Kommune	Blir idrettsrådet involvert i planlegging og behovsvurdering ved bygging/rehabilitering av idrettsanlegg (både idrettslags eide og kommunal eide)?	Er idrettsrådet høringsinstans, eller inviteres til dialog, når kommunen foretar prioritering av spillemidler til anlegg?	Finnes det en aktiv/gjeldende kommunedelplan på idrettsområdet i kommunen?	Har idrettsrådet regelmessige samarbeidsmøter med administrasjonen i kommunen?	Har idrettsrådet regelmessige møtepunkter med politikerne i kommunen?
Drangedal	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja
Tinn	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Nome	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja
Vinje	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Gruppe C

Kommune	Blir idrettsrådet involvert i planlegging og behovsvurdering ved bygging/rehabilitering av idrettsanlegg (både idrettslags eide og kommunal eide)?	Er idrettsrådet høringsinstans, eller inviteres til dialog, når kommunen foretar prioritering av spillemidler til anlegg?	Finnes det en aktiv/gjeldende kommunedelplan på idrettsområdet i kommunen?	Har idrettsrådet regelmessige samarbeidsmøter med administrasjonen i kommunen?	Har idrettsrådet regelmessige møtepunkter med politikerne i kommunen?
Kragerø	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Midt-Telemark	Ja	Ja	Nei, men kommer	Ja	Ja
Notodden	Ja	Ja	Nei, men kommer	Vet ikke	Ja
Bamble	Ja	Ja	Nei, men kommer	Ja	Ja

Gruppe D

Kommune	Blir idrettsrådet involvert i planlegging og behovsvurdering ved bygging/rehabilitering av idrettsanlegg (både idrettslags eide og kommunal eide)?	Er idrettsrådet høringsinstans, eller inviteres til dialog, når kommunen foretar prioritering av spillemidler til anlegg?	Finnes det en aktiv/gjeldende kommunedelplan på idrettsområdet i kommunen?	Har idrettsrådet regelmessige samarbeidsmøter med administrasjonen i kommunen?	Har idrettsrådet regelmessige møtepunkter med politikerne i kommunen?
Holmestrand	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja
Horten	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja
Færder	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja

Gruppe E

Kommune	Blir idrettsrådet involvert i planlegging og behovsvurdering ved bygging/rehabilitering av idrettsanlegg (både idrettslagseide og kommunale ide)?	Er idrettsrådet høringsinstans, eller inviteres til dialog, når kommunen foretar prioritering av spillemidler til anlegg?	Finnes det en aktiv/gjeldende kommunedelplan på idrettsområdet i kommunen?	Har idrettsrådet regelmessige samarbeidsmøter med administrasjonen i kommunen?	Har idrettsrådet regelmessige møtepunkter med politikerne i kommunen?
Porsgrunn	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Skien	Nei	Ja	Ja	Ja	Ja
Larvik	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Sandefjord	Ja	Ja	Ja	Vet ikke	Ja
Tønsberg	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

9. Immateriell støtte til idrettsrådene og andre tilskuddsordninger til frivilligheten

Her har vi spurt om kommunene kan beskrive hvilken støtte som gis til idrettsrådene utover støtten opplyst om under foregående spørsmål. I tillegg etterspurte vi informasjon om eventuelt andre tilskuddsordninger som finnes for frivilligheten i kommunen.

Mange kommuner har lokale tilskuddordninger, enten søknadsbaserte eller tilskudd basert på medlemstall. Ordningene gjelder ofte for hele frivilligheten, ikke kun idretten. Støtte til drift av anlegg eller tråkking av skiløyper er også en vanlig form for støtte. Andre kommuner står selv for driften av anlegg. Administrasjon av idrettshaller og tildeling av halltider nevnes også som en tjenester kommunen tilbyr. Mange kommuner tilbyr også gratis lån av lokaler.

Det er ingen vesentlige endringer fra 2022 til 2025, men hvis den svake kommuneøkonomien vedvarer, er de likevel grunn til å følge med på utviklingen. For mange politikere kan det nok være fristende å redusere støtte som ikke er lovpålagt eller inkludere en ny linje i kommunebudsjettet for inntekter fra utleie av kommunale idrettsanlegg og fasiliteter.

Gruppe A:

Kommune	Yter kommunen immateriell støtte til idretten, som ikke har blitt fanget opp av spørsmålene om rammebetingelser ovenfor? Beskriv gjerne i fritekst hva dette er.	Har kommunen andre tilskuddsordninger/ støtteordninger for frivilligheten?	Hvilke tilskuddsordninger/ støtteordninger gjelder dette?
Siljan	Kommunen har jevnlig kontakt med leder av idrettsrådet.	Ja	1) Organisasjonstilskudd: Tilskudd til kulturformål for barn og unge 2) Tilskudd til kulturaktivitet 3) Organisasjonstilskudd til løypekjøring 4) Idrettshallstilskudd 5) Kontingentkasse
Nissedal	Samarbeidet oppleves som godt Samarbeider om treningstider, anlegg og inkludering, som kontingentkasse	Ja	Nissedal kommune har et årlig tilskudd til lag og org på kr. 250.000. Dei org med flest medlemmer i målgruppa får mest utbetalt. Det er idrettslaga i kommunen som får størst utbytte.

Fyresdal	Administrativ støtte i form av sekretær for ungdomsrådet.	Ja	Søknadsordninga heter Kulturmidler, alle må søke en gang i året
Tokke	Gratis utlån av lokaler. kommunen fordeler halltid.	Ja	1. driftsmidler til lag og foreninger 2. arrangementsstøtte 3. Prosjektretta tiltak https://www.tokke.kommune.no/tenester/kultur-idrett-og-fritid/tilskotsordningar
Seljord	nei	Ja	Årlig støtte til drift og administrasjon av laget. Kommunen har leieavtale med idrettslaga i kommune om bruk av deres anlegg
Kviteseid	Kommunen fordeler halltid, låner ut gratis møtelokale og deler informasjon på sin hjemmeside og FB	Ja	Kulturmidler
Hjartdal	adm støtte ved behov, fordeling av tid i flerbrukshallen, tilbyr møtelokaler, informasjonsdeling på f.eks aktivitetsskalender, hjelp til å søke både gjennom tilskuddsportalen og spillemidler	Ja	Kommunen gir driftsstøtte og støtte til kommunale utgifter. det gjelder f. eks Røde Kors, ungdomslag, skytterlag, +++ i tillegg til idrettslaga. Det gis også støtte gjennom kulturmidler. Kommunen har også mulighet for å gi støtte dersom enkeltmedlemmer ikke har mulighet for å betale medlemskontingenter, og/eller treneravgifter via vår kontingentkasse.

Gruppe B:

Kommune	Yter kommunen immateriell støtte til idretten, som ikke har blitt fanget opp av spørsmålene om rammebetingelser ovenfor? Beskriv gjerne i fritekst hva dette er.	Har kommunen andre tilskuddsordninger/støtteordninger for frivilligheten?	Hvilke tilskuddsordninger/støtteordninger gjelder dette?
Drangedal	Kommunen organiserer halltid, bidrar i forhold til informasjon gjennom kommunens kanaler, administrativ støtte ved behov	Ja	Aktivitetstilskudd. Her kan også idrettslag søke tilskudd til tiltak som av slik art at det faller utenfor det som bevilges til normal drift.
Tinn	Gratis halleie i kommunale idrettshaller og gymsaler. • Kommunen fordeler halltid. • Deler Informasjon på sosiale medier. Rådgiver i spillemiddelsøknader. Kommunalt foretak eier og drifter svømmeanlegg. Gratis utleie av arrangementsutstyr som telt, scene, benker, bord, mobile toaletter etc.	Ja	En ordning som heter "Tilskudd til kulturformål" der både idrett, kultur og andre aktiviteter i regi av frivilligheten kan søke.
Nome	Nome kommune er alltid tilgjengelig med rådgiving, er tidlig inne i byggeprosesser, organiserer halltid og deler relevant informasjon.	Ja	Kulturmidler og fritidskasse
Vinje	Kommunen tilbyr en støttefunksjon til idrettsrådet/idretten i form av en sekretær for idrettsrådet. Kommunen organiserer/ fordeler halltid, Kommunen låner ut møtelokaler. Kommunen hjelper idrettsrådet/idretten med informasjonsflyt	Ja	Lag og foreninger kan 2 ganger i året søke om tilskudd til prosjekt. https://www.vinje.kommune.no/aktuelt-pa-forsiden/2025-02-11-minner-om-tilskotsordningar-for-kultur-idrett-og-fritid---soknadsfrist-1.-mars

Gruppe C

Kommune	Yter kommunen immateriell støtte til idretten, som ikke har blitt fanget opp av spørsmålene om rammebetingelser ovenfor? Beskriv gjerne i fritekst hva dette er.	Har kommunen andre tilskuddsordninger/ støtteordninger for frivilligheten?	Hvilke tilskuddsordninger/ støtteordninger gjelder dette?
Kragerø	Samarbeid om ferieaktiviteter	Ja	Kulturmidler til drift, Midler til forebyggende barne- og ungdomsarbeid og Kontingentkasse.
Midt-Telemark	Årlig støtte til idrettsrådet. Avtalefestet driftsstøtte til idrettsanlegg og ski-/turløyper av særlig viktighet for befolkningen. Kommunen er ofte driftsansvarlige for parkeringsanlegg i tilknytning til slike idrett-/friluftslivsanlegg.	Ja	Kontingentkasse
Notodden	Kommunen tilbyr administrativ støtte til idrettsrådet gjennom bruk av idrettens hus. Kommunen organiserer/fordeler halltid. Kommunen låner ut møtelokaler gjennom idrettens hus. Kommunen hjelper idrettsrådet/idretten med å dele informasjon - mulig ved behov	Ja	Fond for idrett, kultur og frivillighet. Tilskuddsordning for driftsstøtte. I tillegg som nevnt på forrige punkt har vi vedtatte faste driftstilskudd.
Bamble		Ja	Kontingentkasse (Bli med-bilder)

Gruppe D

Kommune	Yter kommunen immateriell støtte til idretten, som ikke har blitt fanget opp av spørsmålene om rammebetingelser ovenfor? Beskriv gjerne i fritekst hva dette er.	Har kommunen andre tilskuddsordninger/støtteordninger for frivilligheten?	Hvilke tilskuddsordninger/støtteordninger gjelder dette?
Holmestrand	Fordeling av halltider. Informasjonsdeling. Deltakelse på seminarer og anleggskonferanser.	Ja	Ut over driftstilskudd kan det søkes tilskudd til arrangementer
Horten	Administrativ støtte i form av kopiering, utsending av dokumenter/info, fordeling av halltid, utlån av møtelokaler, dekker enkelte kostnader.	Ja	Vi har driftsavtaler med sju idrettslag som drifter kommunale anlegg. I tillegg har vi en tilskuddsordning for strøm-, garderobe- og leietilskudd til idrettslag som leier anlegg eksternt/privat eller har driftskostnader på egne garderobeanlegg som benyttes til trening og/eller konkurranser.
Færder	Gratis lån av møterom.	Ja	Driftstilskudd til idrettslagene gis i form av medlemstilskudd pr. aktive medlem 6-19 år, og strømstøtte til egne anlegg. Idrettslagene kan også søke om prosjekttilskudd, arrangementstilskudd, Færder fritidskasse (inkluderingsstøtte) og støtte til kommunale gebyr ifm anleggsutvikling. Kulturminneforeninger kan søke om driftsstøtte til kulturminneformål.

Gruppe E

Kommune	Yter kommunen immateriell støtte til idretten som ikke har blitt fanget opp av andre spørsmål i undersøkelsen?	Har kommunen andre tilskuddsordninger for frivilligheten?	Kan du stikkordsmessig nevne hvilke(n) type(r) tilskuddsordninger det er snakk om?
Porsgrunn	Er til stede på alle IR-styremøtene – skriver ofte protokoller og lager innkallinger i samarbeid med styret i rådet. Mao. Er rådet inne i alle saker inkl. fordeling av treningstid, utsendinger til lagene – adm. av LAM for idrettsrådet.	Ja	Lavterskel folkehelsemidler.
Skien	• Rådgivning og informasjonsflyt • Låner ut møtelokaler • Fordeler halltid (i samråd med idrettsråd) • Utlånssentral • Leier ut hall til Grenland Skateboard-klubb (ca. 3000 m2 til symbolsk sum 30.000 i året) • Drifter 3 kunstgressbaner. • Drifter flere nærmiljøanlegg (aktivitetsparker/anlegg) • Frivillighetskoordinator i 100% stilling. (Primært ansatt for frivillighet utenfor idretten, men bidrar likevel noe til idretten). • Administrasjonen er alltid til stede på idrettsrådets møter.	Ja	• Aktivitetsmidler idrett (nye aktiviteter) • Frivilligsentraler. • Kontingentsatsen. • Videreformidler IMDI-midler. • Kultur og idrettsstipend (10.000 x2), • Aktivitet og arrangementstilskudd (200.000) • Nasjonale arrangementstilskudd (250.000). • Hallvaktordning. • Tilskudd til idrettslag som har hallvakter i de kommunale hallene (330.000 i 2022)- • Tilskudd til organisasjons-eide klubbhus (ca. 970.000 i 2022).

			• Tilskudd til Skien fritidspark (ca. 23 millioner i 2021). • Tilskudd til løypekjøring på Svanstul (461.000 i 2022) • Tilskudd til Herkules HU (Para) (ca. 80.000 i 2022)
Larvik	Ingen kommentar gitt på dette spørsmålet.	Ja	• 1) Hovedordning: Tilskudd til idrett- og friluftsliv (hodestøtte, driftstilskudd og særskilte tiltak) • 2) Folkehelsemidler. • 3) Integreringstiltak for ukrainske flyktninger (nytt i 2022). • Nasjonale ordninger vi saksbehandler: strømstøtte, lmdi-midler.
Sandefjord	Fordeler treningstider i idrettshaller, vinteråpen kunstgressbane (Gamle stadion), ishallen og gymnastikksaler.	Ja	• Tilskudd til det frivillige foreningsliv (årlig tilskudd etter søknad). • Prosjekt-tilskudd til idretten (søknad). • Løypetilskudd. • Strømstøtte.
Tønsberg	• Kommunen organiserer/fordeler halltid • Kommunen låner ut møtelokaler • Kommunen hjelper idrettsrådet/ idretten med informasjonsflyt. • Kommunen søker spillemidler på vegne av lag og foreninger der dette er behov for.	Ja	• Medlemsstøtte. • Drift av foreningseide anlegg. • Arrangement- og produksjonsstøtte.

	- Kommunen veileder innenfor anleggsbygging og konseptutredning der dette er behov for. - Kommunen ser også seg selv på som en aktiv sparringspartner i utviklingen av idretten i kommunen.		
--	--	--	--

Gruppe E:

Kommune	Yter kommunen immateriell støtte til idretten, som ikke har blitt fanget opp av spørsmålene om rammebetingelser ovenfor? Beskriv gjerne i fritekst hva dette er.	Har kommunen andre tilskuddsordninger/støtteordninger for frivilligheten?	Hvilke tilskuddsordninger/støtteordninger gjelder dette?
Porsgrunn	På alle punktene nevnt over så er PIR og PK i inngrep, MINUS HALLFORDELING. Her kan vi bli bedre!!	Ja	Folkehelse – lavterskeltiltak. Anleggsmidler til organisasjonseide anlegg utenom idretten
Skien	Kommunen fordeler treningstider, men idrettsrådet har endelig fordeling oppe i møte. Økonomisk støtte til idrettsrådet. Kommunen bistår banemesterlauget med lagring og utkjøring av vedlikeholdsmaskiner til kunstgress. Mulig å låne møtelokaler i kommunen.	Ja	Driftstilskudd til klubbhus. Tilskudd til inkluderende nærmiljø. Søkbare midler til idrettsaktivitet primært rettet mot barn og ungdom
Larvik	Ingen kommentar gitt på dette spørsmålet.	Ja	Tilskudd av små park- og nærmiljøanlegg (10 000 kr) Aktivitetstilskudd (5 000 kr) Tilskudd til integrering i regi av frivillige organisasjoner. Tilskudd til tiltak mot rasisme,

			diskriminering og hatefulle ytringer
Sandefjord	Kommunen fordeler/organiserer halltid for idretten, også hva gjelder for de kommunale gymnastikksalene. Kommunen hjelper også med utleie av møtelokaliteter som idrettens hus. Dette benytter idrettsrådet seg av vederlagsfritt. Vi prøver å hjelpe idrettsrådet med deling av relevante saker, der vi kan. Det er nok ikke ment at dette skal inn her, men fant ikke et annet egnet sted å plote dette inn, derfor kommer dette her: Sandefjord svømmehall har et gratis tilbud. Mandag til og med fredag er det gratis inngang for personer fra 0 til og med 17 år. Lørdag og søndag gjelder ordinære priser for både barn og voksne.	Ja	Vi har to ulike ordninger: * Prosjekttilskudd til idrett - løpende gjennom året. Denne tilskuddsordningen har som formål å støtte idrettsanlegg med gjennomføring av større idrettsarrangement avholdt i Sandefjord kommune, og/eller bidra med å delfinansiere lagenes utøvere ved deltakelse i nasjonale og internasjonale konkurranser*. Ordinært tilskudd til lag og foreninger - frist til å søke er 1. april. Gjennom denne ordningen deles det ut ca. 7,5 millioner kroner årlig.
Tønsberg	Kommunen tilbyr administrativ støtte til idrettsrådet/idretten, fordeler halltid, låner ut møtelokaler, hjelper idrettsrådet/idretten med å dele informasjon osv.	Ja	Tilskudd til lag og foreninger - idrett og friluftsliv – anlegg. Tilskudd til lag og foreninger - idrett og friluftsliv – medlemsstøtte. Tilskudd til lag og foreninger - idrett og friluftsliv - drift av sti og løypenett. Tilskudd til lag og foreninger - idrett og friluftsliv - særskilt støtte. Tilskudd til lag og foreninger - idrett og friluftsliv - skolenære anlegg

10. Støtte til barn og ungdom fra lavinntektsfamilier samt utstyrsutlånsordning i kommunene

I denne delen har vi spurt kommunene om de gir bidrag til å dekke aktivitetskostnader for barn og ungdom fra lavinntektsfamilier og om utlånsordning for sportsutstyr. I tillegg, har vi spurt om kommunene har et kontaktpunkt som idretten kan benytte seg av for å finne gode løsninger tilpasset det enkelte barn eller ungdom.

Økonomi som barriere for deltakelse har blitt en av hovedutfordringene i idretten. Økte strømkostnader, høyere lånerente og generell prisstiging i samfunnet for varer og tjenester treffer idrettslagene og medlemmene hardt. Samtidig som betalingsevnen til medlemmene går ned, går kostnaden til idrettslagene kraftig opp. Uten ekstraordinær økonomisk støtte er det derfor en risiko for at idrettslag må øke kontingentsatser og treningsavgifter.

For å hjelpe idrettslagene, har regjeringen i flere omganger bevilget midler øremerket barn og ungdom som lever i familier med vedvarende fattigdom⁵. Denne ordningen ble våren 2025 gjort permanent og vil i årene som kommer gi idrettslagene et ekstra økonomisk bein å stå på i møte med dyrtiden.

Det er gledelig å se at mange kommuner er sitt ansvar bevist og bevilger egne midler til ulike ordninger for å hjelpe barn i fattige familier. De aller fleste kommunene, uavhengig av størrelse, har opprettet ordninger hvor idrettslagene eller familiene selv kan søke om midler til å dekke aktivitetskostnader.

Det er likevel verd å merke seg at mange kommuner *ikke* avsetter midler til dette formålet, men er avhengig av støtte fra Bufdir eller andre offentlige etater for å finansiere egne kontingentkasser. Når denne støtten uteblir eller midlene brukes opp før året er ferdig, har vi sett flere eksempler på kommuner som umiddelbart må stanse utbetalingen av støtte.

I tillegg til statlige og kommunale ordninger har også mange idrettslag opprettet egne fond eller ordninger øremerket betaling av deltakeravgifter. Midlene til disse ordningene kommer gjerne fra sponsorer, private stiftelser eller søknadsbaserte tilskuddsordninger under ulike offentlige etater. Selv om mange idrettslag har tatt et stort ansvar med å inkludere barn i fattige familier, er det viktig at dette ikke blir en «hvilepute» for kommunen, men at de fortsetter å prioritere å støtte barn og ungdoms deltakelse i fritidsaktiviteter.

Til tross for at søkelyset på denne problematikken har økt de siste årene har behovene dessverre ikke blitt mindre. Derfor er det viktig at alle gode krefter bidrar og at samarbeidet mellom idretten og kommune styrkes. I dette arbeidet kan idrettsrådene spille en viktig koordinerende funksjon på tvers av alle kommunens idrettslag.

⁵ [Ekstrainnsats for deltakelse](#)

Gruppe A:

Kommune	Har din kommune et kontaktpunkt/ kontaktperson som idrettslagene/ idrettsrådene kan benytte seg av, for å finne løsninger tilpasset det enkelte barn/ungdom sitt behov? Eksempelvis, barn/ungdom med fysisk/psykisk funksjonshemming, barn fra lavinntektsfamilier, barn med behov for andre tilpasninger?	Bidrar kommunen med økonomisk støtte til å dekke aktivitetskostnader til idrett eller andre fritidsaktiviteter for barn og ungdom fra lavinntektsfamilier? Eksempler: Kontingentkasse, fritidskort eller andre ordninger	Finnes det en utlånsordning for utstyr i kommunen?
Siljan	Ja	Ja	Nei
Nissedal	Ja	Ja	Ja
Fyresdal	Nei	Ja	Ja
Tokke	Ja	Nei	Nei
Seljord	Nei	Ja	Ja
Kviteseid	Ja	Nei	Ja
Hjartdal	Ja	Ja	Ja

Gruppe B

Kommune	Har din kommune et kontaktpunkt/ kontaktperson som idrettslagene/ idrettsrådene kan benytte seg av, for å finne løsninger tilpasset det enkelte barn/ungdom sitt behov? Eksempelvis, barn/ungdom med fysisk/psykisk funksjonshemming, barn fra lavinntektsfamilier, barn med behov for andre tilpasninger?	Bidrar kommunen med økonomisk støtte til å dekke aktivitetskostnader til idrett eller andre fritidsaktiviteter for barn og ungdom fra lavinntektsfamilier? Eksempler: Kontingentkasse, fritidskort eller andre ordninger	Finnes det en utlånsordning for utstyr i kommunen?
Drangedal	Ja	Ja	Ja
Tinn	Ja	Ja	Ja
Nome	Ja	Ja	Ja
Vinje	Nei	Nei	Ja

Gruppe C

Kommune	Har din kommune et kontaktpunkt/ kontaktperson som idrettslagene/ idrettsrådene kan benytte seg av, for å finne løsninger tilpasset det enkelte barn/ungdom sitt behov? Eksempelvis, barn/ungdom med fysisk/psykisk funksjonshemming, barn fra lavinntektsfamilier, barn med behov for andre tilpasninger?	Bidrar kommunen med økonomisk støtte til å dekke aktivitetskostnader til idrett eller andre fritidsaktiviteter for barn og ungdom fra lavinntektsfamilier? Eksempler: Kontingentkasse, fritidskort eller andre ordninger	Finnes det en utlånsordning for utstyr i kommunen?
Kragerø	Ja	Ja	Ja
Midt-Telemark	Nei	Ja	Ja
Notodden	Ja	Ja	Ja
Bamble	Nei	Ja	Ja

Gruppe D

Kommune	Har din kommune et kontaktpunkt/ kontaktperson som idrettslagene/ idrettsrådene kan benytte seg av, for å finne løsninger tilpasset det enkelte barn/ungdom sitt behov? Eksempelvis, barn/ungdom med fysisk/psykisk funksjonshemming, barn fra lavinntektsfamilier, barn med behov for andre tilpasninger?	Bidrar kommunen med økonomisk støtte til å dekke aktivitetskostnader til idrett eller andre fritidsaktiviteter for barn og ungdom fra lavinntektsfamilier? Eksempler: Kontingentkasse, fritidskort eller andre ordninger	Finnes det en utlånsordning for utstyr i kommunen?
Holmestrand	Ja	Ja	Ja
Horten	Ja	Ja	Ja
Færder	Ja	Ja	Ja

Gruppe E

Kommune	Har din kommune et kontaktpunkt/ kontaktperson som idrettslagene/ idrettsrådene kan benytte seg av, for å finne løsninger tilpasset det enkelte barn/ungdom sitt behov? Eksempelvis, barn/ungdom med fysisk/psykisk funksjonshemming, barn fra lavinntektsfamilier, barn med behov for andre tilpasninger?	Bidrar kommunen med økonomisk støtte til å dekke aktivitetskostnader til idrett eller andre fritidsaktiviteter for barn og ungdom fra lavinntektsfamilier? Eksempler: Kontingentskasse, fritidskort eller andre ordninger	Finnes det en utlåns-ordning for utstyr i kommunen?
Porsgrunn	Ja	Ja	Ja
Skien	Ja	Ja	Ja
Larvik	Ja	Ja	Ja
Sandefjord	Ja	Ja	Ja
Tønsberg	Nei	Ja	Ja

Inkluderende fritid-undersøkelsen 2025

Inkluderende fritid-undersøkelsen er en årlig nasjonal kartlegging av kommunenes arbeid med fritidserklæringen⁶ lokalt. Undersøkelsen for 2025 ble sendt ut til alle kommuner for å kartlegge deres arbeid med å nå Fritidserklæringens⁷ mål lokalt. Fritidserklæringen har som mål at alle barn og unge skal ha mulighet til å delta jevnlig i en organisert fritidsaktivitet, uavhengig av foreldrenes sosioøkonomiske status.

Det overordnede målet med Inkluderende fritid-undersøkelsen er å løfte kommuners innsats og oppfordre til samarbeid på tvers av sektorer, kommunegrenser og satsingsområder.

Siden denne undersøkelsen dekker mange av de samme spørsmålene som rammevilkårundersøkelsen knytte til økonomi som barriere, har vi valgt å inkludere funnene fra inkluderende fritid-rapporten i rammevilkårundersøkelse-rapporten.

Nedenfor følger først en oversikt over de ni spørsmålene kommunene har besvart etterfulgt av en resultatoversikt målt i prosent. 15 av 23 kommuner i Vestfold og Telemark deltok i undersøkelsen.

⁶ [ALLEMED - ALLEMED lanserer nye tall i undersøkelsen inkluderendefritid.no](https://www.allemed.no/allemed-lanserer-nye-tall-i-undersokelsen-inkluderendefritid.no)

⁷ [Fritidserklæringen](https://www.fritidserklaringen.no/)

1. Er kommunens arbeid med å legge til rette for at alle barn og unge kan delta i fritidsaktivitet uavhengig av familiens sosiale og økonomiske situasjon forankret i kommunens planverk eller strategier?
2. Finnes det tverretatlige samarbeidsmøter i kommunen der man diskuterer utfordringer og felles løsninger for inkludering av barn og unge som faller utenfor deltakelse i fritidsaktivitet?
3. Finnes det en person/rolle i kommunen som kan kontaktes dersom man støter på utfordringer eller er bekymret for at barn hindres fra å delta i fritidsaktivitet (f.eks. frivillighetskoordinator, fritidsrådgiver)?
4. Har kommunen etablert rutiner for at barn og unges stemmer inkluderes i beslutninger og vurderinger som angår deres fritid og barrierer for deltakelse?
5. Finnes det en utlånsordning for utstyr til fritidsaktiviteter (utstyrsbank, utlånsentral el.l.) i din kommune?
6. Finnes det en lett tilgjengelig og oppdatert oversikt (nettside, app eller lignende), med informasjon om tidspunkt, sted og kostnader, for alle aktivitetstilbud som finnes for barn og unge i kommunen?
7. Har kommunen enkle og ubyråkratiske støtte- eller tilskuddsordninger for å dekke kontingent, reiseutgifter eller andre ekstrautgifter for barns deltakelse i fritidsaktiviteter?
8. Tilrettelegger kommunen for at barn og unge med funksjonsnedsettelse kan delta i fritidsaktivitet på lik linje med jevnaldrende?
9. Har din kommune en helhetlig frivillighetspolitikk?

Fylke	Kommune	Score (%)
Telemark	Nissedal	91%
Telemark	Skien	86%
Telemark	Hjartdal	76%
Telemark	Siljan	71%
Telemark	Tinn	69%
Telemark	Nome	67%
Telemark	Bamble	59%
Telemark	Porsgrunn	59%
Telemark	Kviteseid	53%
Telemark	Vinje	50%
Telemark	Seljord	35%
Vestfold	Sandefjord	70%
Vestfold	Færder	77%
Vestfold	Horten	68%
Vestfold	Holmestrand	62%

Maksimal mulig score var 100%. Ikke alle kommuner har svart på Inkluderende fritid-undersøkelsen.

11. Kommunens relasjon til frivilligheten

I denne delen ble kommunen forelagt ulike påstander som handler om å vurdere egen frivillighetspolitikk. Her ble det spesifisert at dette gjaldt rammebetingelsene for hele frivilligheten i kommunen, ikke kun idrettens rammebetingelser.

Påstandene var som følger:

1. Kommunen kjenner frivilligheten i kommunen meget godt
2. Kommunen har en meget god frivillighetspolitikk
3. Kommunen anerkjenner frivillighetens egenverdi
4. Kommunen prøver hele tiden å gjøre det så enkelt som mulig for frivilligheten
5. Kommunen tilrettelegger for frivillighetens egenutvikling
6. Kommunen skaper dialog med frivilligheten og rådfører seg med den
7. Kommunen anerkjenner og støtter opp under frivillighetens egenverdi
8. Kommunen gir frivilligheten frie midler
9. Kommunen tilrettelegger for enklere rekruttering og konkurrerer ikke med de frivillige
10. Kommunen skaper forutsetninger for frivilligheten gjennom forutsigbare rammer og gratis lokaler

Det var fire svaralternativer: *Helt enig, litt enig, litt uenig og helt uenig*. For å kunne oppsummere alle svar for hver kommune har vi gitt de fire svaralternativene en poengscore:

- Helt enig = 4 poeng
- Litt enig = 3 poeng
- Litt uenig = 2 poeng
- Helt uenig = 1 poeng

Slik leser du tabellen

For å se hva hver enkelt kommune svarte/ scoret må tabellen leses *horisontalt*.

Det var mulig å få maksimalt 40 poeng (10 påstander x 4 poeng). Selv om svarene kan anses som et øyeblikksbilde, er det likevel mulig å trekke noen slutninger:

- Det er små forskjeller mellom kommunene
- Gjennomsnittet ligger på midten av 30-tallet for de aller fleste
- både store og små kommuner gir seg selv mer eller mindre samme score

Når tabellen nedenfor leses *vertikalt*, oppsummeres det hva kommunene har svart på hvert enkelt spørsmål.

Her er også forskjellene større. Når vi vet at *helt enig* tilsvarer 4 poeng og at det er 23 kommuner, kan maksimal poengsum per spørsmål bli 92 poeng (4 poeng x 23 kommuner).

For eksempel, scorer påstanden «Kommunen anerkjenner frivillighetens egenverdi» 85 av 92 mulige poeng mens påstanden «Kommunen gir frivilligheten frie midler» scorer 72 av

92 mulige poeng. På denne påstanden har 6 av 23 kommuner svart *helt uenig* (1 poeng) eller *litt uenig* (2 poeng).

	Kommunen kjenner frivillig- heten i kommunen meget godt	Kommunen har en meget god frivillighets- politikk	Kommunen aner- kjenner frivillighet ens egenverdi	Kommunen prøver hele tiden å gjøre det så enkelt som mulig for frivillig- heten	Kommunen tilrettelegg er for frivillig- hetens egen- utvikling	Kommunen skaper dialog med frivillighet en og rådfører seg med den	Kommunen aner- kjenner og støtter opp under frivillighet ens egenverdi	Kommunen gir frivillighet en frie midler	Kommunen tilrettelegg er for enklere rekrut- tering og konkurrere ikke med de frivillige	Kommunen skaper forut- setninger for frivillig- heten gjennom forutsig- bare rammer og gratis lokaler	
Gruppe A											
Siljan	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	39
Nissedal	4	3	4	4	4	4	3	4	4	4	38
Fyresdal	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Tokke	2	2	3	2	2	2	3	2	2	3	23
Seljord	4	3	4	4	2	2	4	4	4	4	35
Kviteseid	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4	38
Hjartdal	4	4	4	4	3	4	4	4	3	4	38
Gruppe B											
Drangedal	3	3	4	4	3	4	4	2	3	4	34
Tinn	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	39
Nome	3	3	4	3	3	3	3	4	3	3	32
Vinje	4	3	3	4	2	4	3	3	4	3	33
Gruppe C											
Kragerø	4	4	4	3	4	4	4	1	4	3	35
Midt-Telem	4	4	4	4	3	4	4	2	3	2	34
Notodden	4	3	4	3	3	3	3	4	3	4	34
Bamble	3	1	2	3	3	3	2	1	3	1	22
Gruppe D											
Holmestrand	4	3	4	4	3	4	4	3	3	4	36
Horten	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
Færder	4	4	3	4	4	4	3	4	3	4	37
Gruppe E											
Porsgrunn	3	2	3	2	3	3	3	4	3	3	29
Skien	4	4	4	4	3	4	4	1	3	4	35
Larvik	4	4	4	4	4	4	4	3	3	1	35
Sandefjord	3	4	4	4	4	3	3	4	3	3	35
Tønsberg	3	4	4	4	4	4	3	4	4	4	38
	83	74	85	83	76	81	81	72	77	77	

Oppsummering

Gjennomsnittlig score for kommunene er 34 poeng, noe som betyr at de scorer egen frivillighetspolitikk høyt og at de har svart *helt enig* eller *litt enig* på de fleste påstandene om egen frivillighetspolitikk. Et mindretall har derimot scoret seg lavt på 20-tallet. Dette spriket trenger ikke nødvendigvis skyldes store kvalitetsforskjeller mellom kommunen.

Oppsummert, ser vi likevel at fleste kommuner scoret egen frivillighetspolitikk høyt og at ingen spørsmål får spesielt lav score. Dette tyder på at kommunen anser egen frivillighetspolitikk som jevnt god.

Det kan også være relevant for idrettsrådene å vurdere de samme ti påstandene sett fra idrettens ståsted for å se om svarene sammenfaller med kommunes svar. Uansett, sier ikke svarene noe entydig om hvordan situasjonen faktisk er.

Forhåpentligvis kan idrettsrådene og kommune likevel bruke svarene på denne delen og resten av undersøkelsen som grunnlag for utvikling av det videre samarbeidet.

12. Konklusjoner og oppsummering

Rammevilkårundersøkelsen 2025 har mange likhetstrekk med undersøkelsen fra 2022. Kommunen avsetter tilnærmet samme ansattressurser til idrett og gir mer eller mindre samme støtte i form av penger, betalingsfritak, driftstøtte og administrativ støtte. Til tross for at utfordringene i kommuneøkonomien har tiltatt, er det gledelig å se at tilskudd og annen form for støtte fra 2022 i stor grad opprettholdes.

I mange kommuner har idrettsrådet og kommunen samarbeidsavtaler som gir forutsigbarhet om tilskudd, kommunal støtte og rammer knyttet til anleggsutvikling. I noen av kommunene er avtalene derimot ikke dokumentert noe som medfører utfordringer når nye idrettsrådsmedlemmer tiltrer eller fratrer. Dette er et område med behov for styrking slik at flere kommuner og idrettsråd får skriftlige samarbeidsavtaler.

Hele 21 av 23 kommuner rapporterer at de har utlånsordninger for sportsutstyr samt ordninger for å hjelpe barn som lever i fattige familier. Her har det skjedd mye positivt i kommune de siste årene noe som suppleres med lignende støtteordninger i idrettslagene.

Selv om kommunen ser ut til å avsette samme mengde midler og andre ressurser som tidligere, betyr ikke dette at budsjettkutt ikke kan komme allerede i neste budsjett. Mange kommuner er på langt nær ferdig med sparetiltak og etter rammevilkårundersøkelsen ble besvart har flere kommuner fremmet forslag om å svekke tilskuddsordninger til idretten eller øke inntektene fra utleie av idrettsanlegg, som tidligere var gratis.

Veien videre

Det er ingen tvil om at kommunene er idrettens beste venn, men det er alltid rom for utvikling, både hos idretten og kommunen.

Det er mange flere parametere og som kunne vært sett på i denne undersøkelsen som enda bedre kunne belyst kommunenes bidrag til idretten. Rammevilkårundersøkelsen vil uansett ikke være en fasit med to streker under svaret, men heller en temperaturmåler og utgangspunkt for videreutvikling av samarbeidet mellom kommunen og idretten.

Noe som derimot øker relevansen til rammevilkårundersøkelsen er at den gjennomføres med de samme spørsmålene annethvert år. Dette gjør at vi kan se utviklingstrekk over tid.

Selv om undersøkelsen flere steder er aggregert til et mer overordnet nivå er det likevel på kommunenivå den kommer best til nytte. Selv om VTIK også er opptatt av utviklingen på fylkes- og idrettskrets nivå er det i den enkelte kommune det viktigste samarbeidet finner sted. En ting er hva rapporten *sier*, men noe annet er hvordan den *brukes*. Forhåpentligvis kan funnene i rapporten fungere som et faktagrunnlag når idrettsrådet og kommunen møtes for å diskutere rammebetingelser for idretten.